

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona 1 pesseta trimestre
Fora 1'25 id. id.
Estranger 1'50 id. id.
Un número 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
CORT-REAL 7-1.º

ANUNCIS Y COMUNICATS
Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin
á la Redacció, se'n donará compte en lo Setmanari

Any 3.º

Diumenge 10 de Maig de 1896

BIBLIOTECA PUBLICA Núm. 108
GIRONA

ENCUADERNADOR

Se necessita un oficial en la impremta d' aquest periódich.

CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA

-AVÍS-

Divendres vinent, dia 15 d' aquest mes, á les 9 del vespre, En Joaquim Botet y Sisó donará una conferencia, en lo local del Centre, sobre 'l tema «FORMACIÓ DE LA NACIONALITAT CATALANA».

Lo que s' fa saber als socis, per si tenen lo gust d' assistirhi.

Gerona 10 de Maig de l' any 1896.

Per A. de la J. D.

JOAN VINYAS, Secretari.

SECCIÓ GENERAL

La festa dels Jochs Florals

Los fundadors d' aquesta institució eminentment catalana, poden quedar ben satisfets dels resultats que va donant, cada dia mes, la seva obra; ja la idea catalanista, era 'l principal móvit que 'ls impulsá á crear aquesta festa major de las lletres catalanas; ó bé fou purament una passió literaria per 'l renaxement de nostra exuberant llengua de la terra? Ells ho sabrán, y nosaltres podrem pensarne lo que millor nos sembli, pero 'ls resultats obtinguts, nos inclinan á duptar quina fou la llegítima mare de aquesta gran restauració que cada dia s' acosta mes á la realisació de las aspiracions de la patria.

Es un fet innegable que 'l restituir á un poble la seva propia llengua, es restituirli la seva manera de ser, sa propia personalitat y sa propia independéncia; aixís, donchs, si 'ls fundadors dels Jochs Florals se valgueren de la llengua per inculcar á la juventut 'l esperit catalanista y ferla apte pera restaurar la patria catalana, ho lograren sobradament, y Deu los premiá tan bona obra; mes, si al restaurar aquesta festa fou exclusivament pera donar á Catalunya una literatura propia, ningu dupta del grandios éxit obtingut, pero també ningú pot duptar que en aquesta manifestació del esperit literari, es ahont nostre jovent ha apres á estimar las lleys y costums de la terra, ha conegut la historia de la seva patria, y allí es ahont ha estudiat y apres á ser catalanista de cor.

Per aixó, may direm nosaltres, al parlar de aquesta festa, que 'ls Jochs Florals estiguen ó no en decadéncia; podrá passar una época, que no dongui, ó no produexi, obras de verdadera literatura, ó no s' hi hagi manifestat prou be 'l esperit de la terra catalana; podrá passar alguna altra época que 'ls poetas é historiadors catalans, no hi hagin exhibit lo fruyt de sos estudis y avansaments; tot axó, certament pot ser y ha succehit: pero lo que no pot succehir, lo que no pot ser que passi, es que cada anyada, la juventut de Catalunya deixi de donarse compte de que 'l hi falta alguna cosa mes pera viure, 'l hi falta la propia manera de ser, 'l hi falta la seva familia, la seva patria.

Y ab aquest esperit, que fermenta mes y mes cada dia, la nostra juventut se va fent, y pot ser arribará á portar á bon terme lo que directe ó indirectament se proposaren los venerables fundadors de la festa del Jochs Florals.

Y aquest any, segons tenim entés, literariament considerada la festa, havem guanyat molt; la poesia s' ha manifestat d' una manera exuberant, com pocas vegadas; y, cal dirho ab orgull, se 'ns ha retornat un poeta, y un poeta dels de debó, nostre antich company geroní, l' Anicet de Pages y de Puig, qui feya

massas anys que callava, pot ser també en perjudici de nostra literatura, y qui, per lo que sembla, se 'ns retorna ab mes inspiració que may, prometentnos reintegrar lo que ab tant de temps ha deixat de donarnos.

Per axó nosaltres donarem sempre importancia á tal festa, y desitjem que son esperit catalanista ompli de gom á gom la inmensa sala hont tant solemnement se celebra; y acabada la cerimonia, s' escampi, y axamplantse per tota la terra catalana, animi á nostra juventut pera poguer ser un fet, á no tardar, la reivindicació de la nació catalana.

Y ja que per incident hem hagut de parlar de 'n Anicet de Pages, just es que fem constar que 'l Jochs Florals d'enguany nos han omplert de satisfacció al veure que ab tanta justicia, reconeixian y premiavan los mérits literaris que temps enrera contragué en nostra estimada llengua, l' anyorat poeta Pages de Puig, ab sas inolvidables composicions. *Immortalitat y Grandesa, L' ánima en pena, Salomé, Caliu, A una Dona*, veritables joyas de nostre floreixent literatura; y ara acaba de fer, ab son *Retorn*, ab sa *Resignació* y ab sa genial poesia, *L' Anticrist*; premiantlo, com s' ha dit, ab lo honorífich títol de MESTRE EN GAY SABER, títol que sens dupte lluhirá tant com pugue lluhir en qualsevol de nostres mes apreciats mestres de la gaya ciencia.

Y no es menos la satisfacció que sentim al trobar entre 'ls autors premiats, un altre compatriota y ben volgut company nostre, en Joaquim Ruyra, qui demostrá sa inspiració espontánea y verament poética, en sa composició *Corbalan d' Alei*, y otras que no recordém, apareixent al món literari, per primera vegada, en los certámens celebrats, per l' *Asociació literaria de Girona*.

A tots dos poetas saludém de bon cor: á l' un per que 'ns dongui lo que podia y no va volgué donarnos, y al altre, perquè justifiqui cada dia mes la convicció que tenim de que ell ha de ser un dels que donará gloria á nostra hermosa parla catalana.

P. DE P.

SEMBLA IMPOSSIBLE

En una correspondéncia de Madrid, publicada per un diari de Barcelona, se fa notar que un dels acorts presos en lo *meeting* socialista celebrat lo primer de Maig en la coronada vila, va esser: «demandar als poders públichs que s' castigui de debó als venedors que roban en lo pès. Lo poble trevallador—deya y ab rahó 'l *compañero* Iglesias—per poch que delinqueixi va á la presó, y al amo de botiga que estafa en lo pès y callitat, sols ab penyoras que casi may paga se 'l castiga.»

Escandalitza de veritat que aixó se puga dir y s' hagi de dir ab rahó, en una época que tant pregona de igualtat devant la ley. La diferencia entre 'l que roba ó 'l que furta una quantitat petita y 'l que estafa en lo pes ó en la quantitat dels articles de primera necessitat es tant insignificant, que s' necessita subtilisar molt pera ferse cárrech de que á l' un se 'l castigui ab molt rigor y ab una pena corporal y á l' altre sols ab una multa; y encara aquesta se li apliqués! com diu lo *compañero* Iglesias. En general, lo venedor que estafa en los articles de primera necessitat es molt mes culpable que 'l que roba una quantitat petita, no solzament perquè 'ls perjudicats son més, sino perquè 'l perjudici recau principalment en persones mes necessitades. No n' hi ha pas prou ab que la opinió pública atribueixi á l' un mes perversitat moral que á l' altre; es necessari que 'l legislador se fixi també en la perturbació social que s' ocasiona y que s' hi fixi molt mes avuy, qu' estém en un temps en que lo que perjudica mes á les classes pobres té una trascendencia com may havia tingut y serveix d' arma poderosa per infundir odis de classes y per exaltar contra tota societat constituïda als que s' consideran víctimes de la seva present organisació.

Pero no es axó lo que 'ns ha escandalitzat mes de lo

que diu la esmentada correspondéncia, sino lo que segueix: «Pera que s' vegi ahont s' ha arribat en aquest punt de la tolerancia, periódich hi ha aquets dias que diu ab tota frescura que 'l governador de la provincia pensa cridar als carnicers demanantlos que, ja que per la carestia d' herbas ha baixat molt lo preu del bestiar baixin ells lo de la carn, y que si no accedeixen se 'ls castigará per las faltas comesas ab las balansas.»

¿Es á dir que si accedexen, se 'ls dexará estafar ab les balansas? ¿Aixó se diu en sério per periódichs nada menos que de la capital d' Espanya?

Volém suposar que 'l governador de Madrid no ha dit ni imaginat tal cosa. Pero lo sol fet de dirho y suposarlo 'ls periódichs com una cosa naturalíssima y sense protesta de cap classe ¿no vol dir res? ¿no significa, com observa 'l corresponal, lo grau de tolerancia á que s' ha arribat en aquest punt? ¿no significa que la opinió pública está universalment persuadida de que s' estafa en lo pes dels articles de primera necessitat á ciencia y paciéncia dels encarregats d' evitarho y de castigarho?

Y mirada la cosa baix aquest prisma ¿no adquireix molta mes trascendencia l' acort prés pels socialistas de Madrid? ¿Es que al qui estafa als pobres y 'ls roba aliment, no tan sols no se 'l castiga ab rigor, sino que no se 'l castiga de cap manera?

Prenguin nota d' aixó los que s' trenquen lo cap buscant solucions á la qüestió social, vegin aquells que tenen á son cárrech la direcció dels pobles ahont condueixen certes tolerancies, y que 'ns diguin després si no sería millor corrérgir ab ma forta infraccions que al primer cop de puny, per la ineficacia de las quines se'n trobarian moltes, y que portan realment conseqüencies considerables, fent la situació del que no te molt mes precaria y penosa de lo que organisació social y la diferencia natural de condicions produhexen per si mateixes.

Es trist haver de regoneixer com á causes agravants del problema social la tolerancia en l' incumpliment de les lleys y una degeneració tant gran de la conciencia pública, com suposan los fets ressenyats en los párrafos transcrits.

«Si no baixan lo preu de la carn, se 'ls castigará per las faltas comesas ab les balansas». Sembla impossible.

Y.

Catalunya trilingüe

Estudi de biología lingüística

Conferencia donada en l' Ateneo Barcelonés
lo dia 20 d' Abril

Senyors:

Lo tema sobre 'l qual me proposo exposar devant vostre algunas ideas y punts de vista l' he titulat *Catalunya trilingüe*, perquè la conclusió del meu estudi sobre la situació actual del poble catalá en materia de llengua es:

Que las llenguas que avuy emplea aquest poble principalment son tres: la catalana, la castellana y la francesa.

La catalana, llengua autóctona y que com á tel dona carácter de nacionalitat desde 'l punt de vista lingüístich, quan menos, á la agrupació humana que la parla naturalment y que está establerta dins de territori determinat; y las llenguas castellana y francesa, llenguas importadas y que ab carácter purament complementari viuen superposadas á la catalana dins de dit territori.

Lo territori de llengua catalana es, en part, continental, y, en part, insular, y comprén una extensa regió oriental de la península ibérica ó hispánica y las islas adjacents, aixó sense contar la colonia catalana d' Alger, en la isla de Sardenya, hont la llengua nostra, parlada desde la fundació d' aquella, está en contacte, per superposició, ab la italiana, y, per juxtaposició, ab la sarda.

Lo territori continental de la llengua catalana comprén lo Principat de Catalunya, 'l regne de Valencia y las antigüas regions del Roselló, Conflent, Vallespir, Capcir, Cerdanya y Andorra. Lo territori insular comprén lo grupo de las islas Balears.

Aquesta important colectivitat lingüística, algun temps unida per vincles polítichs, y encara avuy dia per altres vincles de

assa, de comunitat de cultura y d' interessos, la trobem ara com ara dividida entre tres estats, dels quals constitueix vuyt provincies, un departament y una república fins a cert punt independent.

Forman part del estat espanyol las actuals provincies de Barcelona, Tarragona, Girona, Lleyda, Castelló de la Plana, Valencia, Alacant y Balears. Pertanyen al estat francès, en lo que forman la major part del departament dels Pirineus Orientals, lo Rosselló, lo Vallespir, lo Conflent, lo Capcir y una bona part de la Cerdanya, trossejada entre la Espanya y la Fransa en virtut del tractat dels Pirineus. Y constitueix, finalment, la república de Andorra, un grupo de població habitant unas valls pirineicas limítrofes de Catalunya enclosas entre l' estat espanyol y l' estat francès.

Las fronteras del territori continental català son: al nord los departaments francesos de l' Aude y de l' Ariège, ocupats per grups de població parlant dialectes languedocians, y la Vall d' Arán, pertanyent políticament a la Catalunya espanyola y habitada per poblacions que parlan un dialecte gascó; al oest y sud, las provincies espanyolas de Huesca, Zaragoza, Teruel, Cuenca, Albacete y Murcia, ls habitants de las quals parlan varietats de la llengua castellana; al sud-est, est y nord-est, lo Mediterrani.

Lo territori enclavat dins d' aquets límits te una extensió superficial de 59,194 kilòmetros quadrats. Està ocupat per una població de 3.352,067 d' habitants y te una extensió lineal de costa en lo Mediterrani de 746 kilòmetros.

Sumadas aquestas xifras ab las corresponents a las Balears (kilòmetros quadrats 5.014), territori insular de llengua catalana, nos donan una nacionalitat lingüística de més de 64.000 kilòmetros quadrats y de 3.643,000 habitants, aixó sense comptar los 10.000 que n' té la ciutat d' Alger.

Las nacionalitats grega, noruega, danesa, flamench belga, servia y búlgara tenen respectivament: la grega, 2.217,000 habitants; la noruega, 1.988.674; la danesa, 2.152,205; la flamench-belga, 2.659,900; la servia, 2.161,961; la búlgara, 2.605,905; molt menys cada una d' ellas que no pas la nacionalitat catalana; y, no obstant, la llur llengua es tinguda en compte políticament parlant. Y no deu ésser precisament perque aquestas colectivitats constitueixen totas ellas nacions independents, perque n' hi ha algunas, com es ara la part flamenca de Bèlgica, la llengua de la qual te reconeguts los mateixos drets que la francesa usada literariament per un grupo numerós de població pertanyent a dit Estat. Y la noruega està unida políticament per lligams, mes ó menos estrets, ab la sueca.

Lo que caracteriza l' territori que hem descrit y que l' fa objecte del nostre estudi es que l' idioma autóctono dels grups de població que l' habitan es la llengua catalana, una en las sevas diverses varietats, conservant íntegres a través del temps tots los seus caràcters diferencials fixos y que la distingeixen y separan de totas las demás llenguas neo-llatines.

Enteném per idioma autóctono d' un grupo de població la parla que emplean la inmensa majoria dels individus que l' componen, parla apresada y conservada a través del temps per la comunicació oral entre ells independentment de tot cultiu literari.

L' idioma d' un grupo de població tendeix a ser parlat d' una manera uniforme per tots los individus que n' forman part, en termes que es una nota discordant en lo grupo tot individu que parla d' una manera diferent, resistint solament aquesta a la forsa d' assimilació del grupo, defensantse, l' individu que la parla, de l' atmosfera lingüística que l' volta. Per obtenir aixó l' individu ha de fer una defensa conscient.

Los medis empleats per aquesta defensa son generalment los següents:

Primer. La major comunicació possible ab los individus que parla igual ó semblant a la propia.

Segón. La menor comunicació possible ab personas de parla diferent.

Tercer. Lo cultiu literari de la propia llengua.

Cuart. Lo convenciment complet de que aqueixa es superior al idioma del qual se defensa, y, com corolari, l' despreci mes ó menos manifest envers aquest.

Quint. Un fort esperit de propaganda del idioma propi y de las sevas excelencias.

Solament empleant aquest medi d' aïslament pot l' individu defensar la seva llengua dels atacs de la llengua que l' volta. Solament aixís se crea una atmosfera adecuada que la preserva de la corrupció y de la mort.

No d' altre manera penetra y permanece l' escafandrer dintre de l' aygua. La seva vida es salva gracias a la escafandra que, proporcionant l' ayre al seu organisme d' una manera adecuada, l' aïsla d' un medi que altrament li fora mortal.

Cal remarcar, no obstant, que la defensa y apartament d' un individu respecte a la llengua del país ahont viu normalment te per limit infranquejable las nombrosas exigencias morals y materials de la vida en societat. Aquestas obligan quant menys a entendre la llengua dels altres per fer possibles y facilis las relacions socials. Lo metge, l' advocat, l' enginyer, lo comerciant, l' industrial, etc., quant menys han d' entendre als seus clients y subordinats; y si ademés saben parlar la llengua d' aquets, están en millors condicions, en la lluyta per la existencia, dins la professió ó situació respectiva, que no pas los que no la saben parlar y no la entenen. Per aixó la veritat es que al cap de un quant temps de viure en un país, per orgullós ó per negat que sia un home, n' entén la llengua y fins la parla, encara que no sia mes que xamporradament: s' hi veu obligat per la necessitat de viure y d'

anar endavant; si no ho fa aixís, la vida se li fa impossible y, ó be mor d' anyorament ó de miseria ó se n' ha d' anar.

Una altre lley que regeix las relacions entre duas llenguas en contacte es la lley de la imitació y del respecte del inferior al superior. Tota superioritat individual ó colectiva provoca l' respecte y la imitació dins del circulo de personas que la regoneixen. Devegadas aquesta superioritat no es real y positiva, sinó purament ficticia, de prestigi. Pero no hi fa res. Lo seu poder de provocar la imitació consisteix en que s'ha reconeguda conscientment ó inconscient. Una superioritat real y positiva no reconeguda no te cap influencia. Aixís s' explica en gran part que la obra d' un geni moltas vegadas exerceix poca influencia en una generació ó en un país, sobre tot si son los seus.

Tota superioritat reconeguda, donchs, provoca l' respecte y la imitació. Aquest principi, que es veritat en totas las relacions socials, ho es en materia de llenguas. Basta que l' superior, ja sia individu, ja sia colectivitat, parli ó escriu d' una manera, perque l' inferior (individu ó colectivitat) respecti aqueixa manera de parlar ó escriure y procuri imitarlo. Aixó fa que la lluyta forta y esclatant entre duas llenguas en contacte s' realisa entre ls que aspiran a la superioritat, y aixó te lloch principalment en lo terreno públich, ja sia en la estera literaria, en la artistica, en la científica, ja sia en la política. Los literats, los artistas que fan us de la paraula com a medi d' expressió, ls homes de ciencia, aduch los polítichs, son los grans campions, los grans propagandistas de la llengua de que se serveixen. Uns y altres la fan progressar ab la seva activitat. Vegis lo lloch preeminent que en la historia de las llenguas modernes representa un Jaume I, un Wagner, un Bismark, un Zola, un Tolstoi, un Ibsen. Y lo que passa en gros ab las estrelles de primera magnitud, succeix en petit, y ab no menos eficacia, ab las de magnitud inferior. Totas las superioritats son obreras d' una llengua, sia petit, sia gros lo raig de la seva influencia. Lo pare y la mare influheixen en la manera de parlar del fill, lo mestre en la del deixeble, l' amo en la del criat, lo sacerdot en la del feligrés; y l' medi colectiu lingüístich ho va reben tot, y pabeix y s' assimila lo que li serveix y rebutja tot lo inútil y perjudicial.

Un altre principi important al estudiar la situació d' un poble en materia d' idioma es lo de las llenguas complementarias.

Los pobles que en un periodo de la seva historia no n' tenen prou ab la llengua propia, se serveixen ademés d' un altra ó d' altres de complementarias. Aquesta situació bilingüe, ó aduch trilingüe, d' una agrupació humana, pot ésser deguda a diferents causas.

No hi ha necessitat de remuntar la historia gayre enderrera per trobar exemples. En la edat mitjana, quan las llenguas neo-llatines fan la seva aparició en forma escrita comensant a donar los primers passos en una vida literaria, científica y política que ab lo temps havia d' ésser tan fecunda, varen haver d' entrar en lluyta ab la llengua llatina, que tenia tot lo prestigi de la tradició.

Los primers que varen escriure en llengua vulgar, com allavors se deya, varen ésser uns grans revolucionaris. Ells varen iniciar lo moviment d' eliminació de la llengua llatina de totas las esferas de la activitat mental. Ara com ara la llengua llatina no te mes refugi que la Iglesia romana, que la emplea principalment com a llengua oficial y litúrgica, y las escolas superiors, y encara en aquestas en molts païssos ocupa un lloch molt migrat. En aquesta trista situació, que contrasta ab la vida espléndida que tenen avuy algunas llenguas modernes, ha arribat aquell idioma que durant tants sigles havia disfrutat del monopoli exclusiu é inducutit d' ésser la única llengua oficial y escrita del inmens imperi romá.

Pero la lluyta per desterrar lo llatí de las posicions que ocupava ha sigut llarga: ha durat mes de vuyt sigles. Y durant aquest llarch periodo ls pobles han sigut bilingües. Cada poble ademés de la llengua propia, ha empleat la llatina en totas aquellas esferas ahont encara no gosava penetrar. Y en aquellas esferas la llengua llatina era completamentaira de cada una de las altres. Y l' estadi d' ahont se l' ha anada desterrant era inmens. La cancelleria, la fé pública, la vida universitaria, la judicial, la científica, eran domini seu. Y d' aquest inmens domini l' han anat desterrant d' en mica en mica las llenguas modernes. Aquesta eliminació de la llengua llatina no tots los pobles la varen fer ab la mateixa rapidesa. Lo poble catalá, per exemple, va ésser un dels que van anar al devant d' aquesta obra. Quant molts altres pobles eurpeus feyan encara la documentació pública y privada en llatí y empleavan exclusivament aquell idioma en la filosofia, en la ciencia y en la legislació, la nacionalitat catalana ja se n' havia desampellegat en gran part substituint aquella llengua per la catalana. En cambi, la Hungria, per exemple, fins al sigle passat va usar com una única llengua literaria y oficial la llatina, essent tingut lo húngarés com a llengua vulgar no literaria. Y tant es aixís, de tal manera se n' conserva encara la tradició, que avuy dia tot húngarés mitjanament ilustrat escriu y s' expressa ab certa facilitat en un llatí mes ó menos convencional, pero que l' cap y a la fi es llatí. Tenim, donchs, que durant llarch temps la llengua complementaria dels pobles europeus ha sigut la llatina; y com que tots li donavan aquest mateix caràcter, restava de fet convertida en llengua internacional, especialment en ciencia, fent aixó que l' qui sabia llatí tenia a la seva disposició la major part, per no dir tota, la literatura científica que s' produhia a Europa.

Ara, donchs, desde l' imperi romá, ahont lo domini del llatí era absolut fins a principis d' aquest sigle, diguemho aixís, la eliminació del llatí com a llengua internacional en lo grupo de civi-

lisació europea havia sigut paulatina, lenta; pero en lo que va de sigle s' ha accelerat rápidamente aquesta eliminació. Es un fet indubtable que ja fa molt temps que l' llatí ha deixat d' ésser la llengua internacional del gran grupo de civilització europea, y que, per consegüent, no serveix ja com a llengua complementaria dels pobles que no n' tenen prou ab la propia.

JOAQUIM CASAS y CARBÓ.

(Seguirá)

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT.—Sessió del dia 6 d' Maig—(2.ª convocatòria)—Se prengueren los acorts següents, després d' aprobada l' acta de la sessió anterior y varis comptes:

Nombrar bomber-pontoner a don Anton Boadella y concedir permís d' obras a don Domingo Quintana.

Assistir una comissió a les pregaries que celebrará diumenge la Confraria de la P. Sanch.

—Per lo vist las prohibicions que conté la lley de cassa respecte a la destrucció de nius y a agafar aucells ab trampas no deu resar pels empleats que l' Ajuntament te a la Devesa, donchs la setmana passada diferents personas van veure colocada en un extrem del jardí una gavia de las que s' en diu de trampa per agafar rossinyols, y a mes s' ens fa dir que havia sigut destruït un niu. Ho trasladém al senyor Alcalde.

—Divendres passat se celebraren en la iglesia del Carme los funerals pera l' etern descans de l' ánima del malaguanyat jove don Joaquim Prim de Balle. Las papeletas de convit estavan redactadas en catalá.

Reiterém a la familia nostre pésam.

—Llegim en nostre valent company *Lo Regionalista*:

«A Parets y a Sant Feliu de Codinas se fan los treballs pera la propra fundació de Centres catalanistas. Sembla que la llavor se va extenent.»

Tant de bó sigui aviat un fet sa constitució.

—Ha mort al Vendrell després de penosíssima malaltia donya Catarina Blanch, esposa de nostre estimat amic y entusiasta catalanista, En Jaume Ramón y Vidalés, notari d' aquella vila. Acompanyém a nostre distingit company en lo sentiment.

—Nostre colega lo *Semanario de Bañolas* ha comensat a publicar una serie d' articles sobre lo regionalisme. Diferents vegadas hem tingut ocasió de llegir en sas planas treballs de aquesta mena, y molts d' altres escrits en catalá, fins al punt de que en molts números sols está escrita en castellá la part de crónica. Perque no deixa d' una vegada de recó lo castellá y no ho escriu tot en nostre llengua, comensant pel títol?

—Diumenge passat foren molts las personas d' aquesta ciutat que se trasladaren a Figueras ab motiu de les Fires de Santa Creu. Aquestas han sigut molt lluidas é hi ha hagut diversions per tots los gustos. La concurrencia de forasters no ha sigut tant numerosa com altres anys.

—Segóns llegim está malalta de gravetat la mare de don Joseph Gumbau, director de «El defensor del Magisterio». Li desitjém una prompte millora.

—Don Emili Grahit nos ha enviat la «Historia de los sitios de Gerona en 1808 y 1809». Gracias y ns en ocuparem.

—Avuy será portat a Les Creus en professó lo Sant Crist de la Sanch, ab quin acte se donará fi a les pregaries que pera demanar lo benefici de la pluja, varen comensar en l' iglesia del Carme lo dijous passat. Deu vulga concedirnosla.

—FIRAS y FESTAS—Firas. Dia 13 Banyolés—14 Besalú y Palafrugell—15 Amer, Castellfullit y Torroella de Montgrí—17 Calonge.

Festas majors—Dia 10 A gelaguer—11 Ripoll—14 Cruïlles—17 Vilabrareix.

—J. LLINÁS y C.^a—BANQUERS.—Ciudadans, 16.—Compran ab benefici cupons d' Exterior, Cubas y altres. Compran y venen valors al comptat. Reben ordres de Bolsa. Obran comptes corrents ab interés.

—CAXA D' ESTALVIS DE GERONA.—Ciudadans, 16, y Llebre, 2.—Imposicions al 5 per 100 desde 10 pessetes.—Id. al 3'50 per 100 desde 1 pesseta.—S' admeten los dilluns, dious y dissabtes de 9 a 1 y ts diumenges de 10 a 12.

Pera les devolucions los matexos dies y hores.—Se proporcionan gratis prospectes pera ls altres detalls.

L' UNIO AGRICOLA, INDUSTRIAL y COMERCIAL.—Emissió de 20.000 accions de 125 pessetes una. En les oficinas de la casa de banca J. Llinás y Companyia, queda oberta durant les hores de despatx que la mateixa té establertas, la suscripció a les expressades Accions, y se proporcionan los prospectes y demás noticies que s' ecessin.

SECCIÓ LITERARIA

NARCÍS OLLER

«Croquis del natural», «La Papallona», «L' Escanya pobres», «Vilaniu», «De tots colors», «Notas de color» (1) son las escripturas en que n' Oller té consignats los títols de sa noblesa literaria y ls drets a ocupar en aquesta Revista la plana d' honor que son entusiasta Director ha volgut concedir li.

N' Oller, com tots los escriptors catalans, es fill dels Jochs Florals. S' ha fet ja observar, y crech que jo mateix ho he

dit ó repetit. Los Jochs Florals son la única institució acadèmica que lluny d'envergir lo criteri literari y estimular la aparició d'una escola amanerada, com solen fer totes las institucions acadèmicas, ha engeunrat, per lo contrari, tota una literatura viva, vigorosa, desembrassada, y tota una generació de poetas y escriptors originals. Per una vegada la academia y la naturalesa no han anat renyidas sinó ben amigues y ben germanas.

La filiació d'en Oller respecte dels Jochs Florals es graciosa. S'havia ofert en los Jochs Florals un premi á la millor novela catalana y comparegué un quadret novelesch de Guassa, l'idili d'un escorbriayre, escrit simplement per matar una estona y fer riure als mantenedors. Una de las cosas entretengudas que té l' ser mantenedor es averiguar de qui puga ser lo treball que 's té á la vista. Pera 'ls qui coneixen lo personal literari la averiguació, de las cent regadas las noranta, no solis no es impossible sinó fins ni massa difícil. Aquella vegada ningú hi queya. Y la intriga era major perque en mitj de las incongruencias y estrafalarias voluntarias de la noveleta ó quadret, tenia aquest alguns tochs y details que acusavan un temperament de veritable escriptor. Den tant en tant ocorren semblants sorpresas. Quan lo reciennat es ben sá, fins sense veure, en l'espetch que arma al sortir al món se li coneix que té bons pulmons. Ara mateix ha publicat *La Renaixensa*, en dos diumenges, dos quadrets noveleschs que firma un tal Joan Anton desconegut, que no son de cap manco ni molt menos. ¿Qui deu ser? No 'm sé contestar la pregunta, però, creyém-me: apuntévos aquest nom perque d'ú cúa.

També 'n duya, y llarga, la misteriosa noveleta que va preocupar als mantenedors en la ocasió esplicada. Al fi 's va saber que era d'un empleat de la Diputació, amich d'en Riera y Bertrán, y que la havia escrita en col·laboració ab son cosí Yxart, també allavoras desconegut de nosaltres, com per fer una broma al ofertor del premi. Aixó era, si mal no recordo, per l' any 1878.

Peró aviat las burlas se tornaren veras, perque n' Oller era una vocació, y 'l únich que li faltava era la ocasió de posars'hi. Havia escrit y molt, quan jovenet de la primera rolada; havia escrit fins novelas d'un romanticisme exagerat, influhit per las lecturas de xicot y potser, tant com per las lecturas, per una plétora de excitabilitat de sentiment que necessitava anys pera equilibrarse.

Després d'aquells primers, encar que copiosos, ensaigs, escrits tots en castellá, las distraccions de la carrera fiscal que havia seguit á Tarragona, 'ls estudis preparatoris para las oposicions á una plassa en la Diputació, y la falta d'un medi ambient que estimulés las facultats que en ell dormían 'l havian apartat de tota tentativa literaria formal. Lo futur novelista era un senzill burócrata que minutava oficis y dictámenes.

La brometa de que he parlat li obrí tot un horizon nou y desconegut; lo revelá á si mateix. La literatura catalana va tenir un novelista. Los Jochs Florals, ocasionalment, com se ven, havian produhit lo novelista menos acadèmich, més modern, més fonament revolucionari ab que conta fins ara la literatura catalana, ab que conta potser fins ara la literatura espanyola.

Entenémnos ben bé en lo que aquí vol dir revolucionari, perque, per lo demés, n' Oller es lo menos revolucionari possible. Precisament si temperament hi há ben equilibrat es lo sen. Però l'equilibri de son temperament se produheix per lo contrapés que 's fan. los uns als altres, los diversos apassionaments de son esperit. Tant igual es dos á dos com cent á cent. Tant va de un á dos com de noranta nou á cent. Vull dir que l'equilibri se manifesta de duas maneras: per la ausencia ó debilitat de facultats, ó per l'exaltament de facultats contrarias.

En aquesta lluyta d'estremitats, en aquesta brega de fopositats que venen de direccions oposadas estriba 'l secret de la solidesa, de la adecuació, de la proporció de las obras de n' Oller. Per sobre tots aquestos apassionaments, com familitat armonisadora ó agent de cohesió, hi há una formació, una probitat literaria com pocas n' hi haja. Segur, no dubto gens, que ni la idea del lucre pecuniari ni l'aliment del aplauso que n' Oller, com tots los qui escriuhen pel públich, sent ab gran intensitat, foran capassos de ferlujar de sas creencias ni infringir los cánons artístichs que el professa. No sé si tindria facultats per la obra escénica; pero que la intenti, y que, intentada, hi triomfés. La perspectiva escénica té una porció d'exigencias á que ell no podria suscriure. Ell no entén los finals d'acte per los finals; no admiet que per arrancar un jah! d' admiració al públich se licit sacrificar al convencionalisme d'un efecte plástich las evolucions lógicas de la psicologia humana ó las veritats viventes de la fisiología social.

Per ell en art no hi há més que un Deu: la realitat; ni més que una religió ó forma d' adoració: la pintura d'aquesta realitat. En aquest punt es un intranzigent, un fanátich. Fanátich com tots los qui creuhen de veras. Precisament perque es un creyent, perque es un fanátich, es perque va de sas obras. En lo món intern la intensitat del creure es que en lo món extern la intensitat del obrar. L'equivalent de la acció, en la regio del esperit, en lo domini de la inteligencia, es la fe. Y com lo mon es de la acció, la ciencia, l' que constitueixen lo mon de la inteligencia, son de la fé. Los forts dominan: sols los creyents crean. Los ecléctichs son rasonadors, los del pró y 'l contra no fundan més que quant la sora inconsistent de llurs eternas vacilacions.

N' Oller es un fanátich de la veritat en art. No admiet los realismes en la pintura de la naturalesa externa; no 'ls admiet en l'estudi y la pintura de la naturalesa interna. Ciselladas y filigranas retóricas de la forma literaria; rebuscades y maravallas convencionales de la forma pictórica ó estética tot aixó 'l subleva, l'indigna de debó, però de debó, una profanació, com un atentat. Fins me fa riure de veras ab sas intranzigencias; té á lo mellor unas escrupulosas purismes tant estremosos que es cosa de dirli que es insolencias. ¡Y cuántas barallas hem tingut á causa de aixó! Hi há que advertir que en aquest punt, ell tan corrent; tan tolerant, tant tractable, no escolta rahons. ¿Cóm conserriau, per exemple, á un que morís per la fé de Mahoma que mor per una quimera? Ja 'm puch preparar quan n' he llegesca aquestas ratillas y veja que tracto de quimera

sas creencias artísticas. Bé que ell ja sap en quin sentit ho dich. Y prou, perque no 's tracta de dir lo que penso jo sinó lo que pensa ell.

No es d'estranyar l'apassionament de n' Oller per la veritat realista en art. Es d'aquells religiosos que creuhen en Deu perque en sos deliquis místichs arriuan á veure 'l com realitat substancial. No 'n he conegot molts que tingan en lo grau que ell la visió d'aquesta veritat. Se graba en sos ulls y en son cervell ab un relleu extraordinari. Molts hi há que miran y no veuhen: ell es dels que miran y veuhen. Pochs per exemple, aprofitan un viatge com ell. Se fixa en uns details, observa uns pormenors, descubreix uns accidents que la majoria no saben veure. Per aixó quan després los esplica, y 'ls esplica bé y li agrada esplicarho, si heu vist lo que vos pinta ho torneu á veure no com una evocació suggerida, sinó com una realitat resuscitada; si no ho heu vist vos ne formeu una idea perfecta No necessito anar á Cerdanya per veure la vall de Puigcerdá: en Marqués, lo pintor, se deu recordar de una lluminosa, veritablement lluminosa descripció que n' Oller nos en va fer un día en conversa d'amichs. Se 'n deu recordar perque 'ns varem estar un quart d'hora pendents de sos llavis y veient, no dibuixarse ni pintarse, no 'n hi há prou, veient vlure aquella vall que tant bonica deu ser segons nos la va descriure. Cito aquest detall, com un de tants, per lo que 'ns ferí á n' en Marqués y á mí.

¿Será tingut aixó per adulació d'amich? Qui aixís ho pensés agafi qualsevol dels llibres de n' Oller, busqui una descripció de localitat de paysatge, y m'absoldrá de la acusació. No son bocetos ni llapissadas impresionistas, no. Son quadros acabats, ab llum, ab ayre, ab color, ab perspectives com en la naturalesa, tant intensas, tant vibradoras com en ella, més intensas, més vibradoras encara, perque hi há la concentració de la mirada, 'l reculliment de la visió no distreta en los límits del horisont enquadrat.

Peró n' Oller té ademés una altra visió tant profunda, tant escrutadora com la visió de las cosas reals externas. No es simplement un colorista. Té, y va tenint més cada día, y en aquesta direcció se van enraillant sas novelas, la visió intensa del ánima, la visió del caracer. *L'escanya pobres*, los dos protagonistas de *La papallona*, en Ramón Merli y D. Pau de Vilaniu son sér reals, de carn y ossos, fragments sorpresos en plena vida d'aquest món dels humans tant interessant, tant maravellos per qui 'n sap veu'ls ressorts íntims, las reconadas tortuosas.

En aquesta direcció, en l'estudi de caràcters, es hont n' Oller ha d'trovar sas mellors victorias. A ell propendeix, d'ell se preocupa més cada día, fins á la obsessió, fins al extremament; á vegadas, en la crítica íntima d'obras ajenas, fins á la mania. ¡Ay! si l'escriure dongués pa en aquesta terra ¡quina obra més bonica nos donaria aqueixa mania d'en Oller! Fa rabia que Barcelona, que Catalunya sia un mercat literari tant mesquí, y que perque es aixís, n' Oller, un novelista, haja de ofegar sos talens en las ingratas y embrutidoras tasacas de la curia fent de Procurador. Encara rich de pensar la gracia que li fen á en Pereda 'l sapigner que n' Oller era procurador. Veritat es que no podia riuresen qui com en Pereda, té fábrica de sabons d'olor! Los dos novelistas espanyols de més nervi realista, l'un fent sabons, l'altre fent fullas!

Y 'l contrast es més gros potser encara en n' Oller que en en Pereda, no tant perque la procura es més personal que la fabricació, com per la vida petita del agent de negocis menuts de curia, y la alta poética y la generositat expansiva de sentiments que caracterisan lo temperament literari de n' Oller. N' Oller conserva de sas fogueradas románticas de xicot una excitabilitat moral exquisida, una devoció intensa per tot lo que es elevat, per tot lo que es generós, per tot lo que releva grandesas d'ánim. Crech que en son fanatisme per la veritat hi entra per molt sa adversió á tot lo que es ficció, dissimulament, hipocresía, falsetat. Per aixó son proverbials entre sos amichs sos acoloraments contra tot lo que en sa manera de sentir no va pel el cami dret. Per aixó es tant intemperant. Per aixó la dona de n' Oller sol dir en broma que quant triga á hanarhi més de lo acostumat, té por de que l'hajan dut al quartelillo per haverne dit alguna de fresca.

¿Se m' enfadará n' Oller de que 'l pinti aixís? No. Perque ja pot pensar que 'l lector será prou discret, sobre tot si ha llegit sas obras, pera comprendre que 'l fons de formalitat que hi há en ellas, que lo nativa distinció de son llenguatge, que l'esperit obert d'home de món que respiren, que la benevolencia moral que las informa posarán temperaments y paliatius á aquesta especie de mala cara permanent que li resultaria atribuhida, pres massa al peu de la lletra 'l retrato. Y ja sap n' Oller que en aquesta pintura no hi há més que la carinyosa franquesa d'un amich de cor que escriu sobre ell com parlaria si particulament hagués hagut de ferne 'l retrato á cada un dels suscriptors de L'AVENS.

No he sabut parlar de n' Oller, d'un amich, enllantme á la tribuna; 'n parlo assegut á una cadira, grontxantme, al ras del lector. La culpa la 'n té 'l Director de L'AVENS, que m'ha compromés á parlar.

J. SARDÁ

(1) Després de la publicació d'aquest article, en la Revista literaria «L'Avenc», l'any 1889, ha publicat n' Oller la preciosa novela titulada FEBRA D'OR.

RECORT

Fou un temps... ¿t' en recordas, dolsa aymia?
Temps plé de il·lusió
En que ton cor enamorat sentia
Tot lo amor que en lo meu sento ara jo.
Llavors en ton sorris y en tas miradas
Bullia mon amor;
Per somniá ab lo cel ¡quantas vegadas
M' adormí enjogassat sobre ton cor!
¡Felis tu que no 'n guardas recordansa!
Jo encara dins mon pit
Assedegat de amor y de esperansa
Duch ab lletras de foch ton nom escrit.
Perque plorá 't vaig veure sols un dia,
Jo sempre ploraré;
Perque un instant m' has estimat, m' aymia,
Jo sempre ab tot mon cor t' estimaré.

Anicet de Pagés de Puig.

COLOMETA

Ayguat ha vingut
Gerona 's negava...
Qu' es trista la nit
quant ve la riuada!...
Solemnes clamors
los campanars llansan,
gemechs de gegant
qn' escampan l' alarma.
Quan Coloma 'ls sent,
desperta esverada;
veu que ja en lo riu
va surant son catre
—Doneume socors,
oh Verge dels Angels;
lo riu se me 'n du,
ningú pot salvarme,
ningú sino vos,
oh Verge dels Angels»
Tot resant, resant
la nina 's desmaya.
Al tornar en sí,
no sab que li passa.
Se troba en la mar
damunt d' una barca;
la barca es d' argent,
de vellut folrada,
de seda 'ls estrobs,
daurats los escálams;
los rems per sí sols
van palejant l' aygua:
no 's veu cap remer
que 'ls done estrabada.
Lo sol es hermós...
La mar está en calma...

Quin brandar mes suau!
Quina dolsa marxa!
Com aucells llangers
las horas passavan.
Lo sol ja s' ha post,
la nit ha arribada.
De sopte 'ls remers
Coloma ovirava;
llurs cossos de llum
la nit los aclara;
son sis ángels bells
que guian la barca.
Quin brandar mes suau!
Quina dolsa marxa!
La riba al tocar
la nina s' hi encanta,
s' encanta ab las flors
qu' enjoyan la playa.
Las flors d' aquell mon
flayre y llum vessavan.
Una dama surt...
Quina excelsa dama
—Vínaten ab mi
Colometa maca;
ja órfana no ets,
ja seré ta mare.»
Li ha fet un petó...
D' olor s' ompla l' ayre.

Tot Gerona ho sab,
oh Verge dels Angels,
tot Gerona ho sab
que feu molts miragles.
J. RUYRA.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA.

Diumenge, 10—N.º S.º dels Desamparats.
Dilluns, 11—Sts. Pons, Eudal y Eveíí mrs.
Dimars, 12—S. Domingo de la Calzada.
Dimecres, 13—S. Pere Regalat cf.
Dijous, 14—*La Ascensió del Senyor*.
Divendres, 15—S. Isidro Llaudador.
Dissapte, 16—S. Joan Nepomuceno.

QUARANTA HORES.

Avuy se troban en la Iglesia de San Pere

SECCIÓ COMERCIAL.

Mercat de Gerona del día 9 d' Maig

Especies.	Mesures.	Pesetas
Blat.	QUARTERA DE 80 LITRES.	18'50
Mestall.	»	15'00
Ordi.	»	9'00
Segol.	»	00'0
Civada.	»	8'00
Besses.	»	12'
Mill.	»	13'
Panis.	»	12'00
Blat de moro	»	12'00
Llobins.	»	8'00
Fabas.	»	12'00
Fabó.	»	13'00
Fassols.	»	22'
Monjetes.	»	20'00
Ous.	Dotzena.	0'70

COTISACIÓ Y CAMBIS

DIA 9 DE MAIG DE 1896

EFFECTES PÚBLICHS

Interior.—(fi de mes)	66'00
Id. (fi de próxim)	62'97
Exterior.—(fi de mes)	66'00
Id. (fi de próxim)	74'67
Amortizable	76'75
Billets hipotecaris.—Isla de Cuba.—emistó 1886	88'25
» » » » » 1890	74'50

—ACCIONS—

Banch Hispano Colonial	66'00
F. C. de Tarragona á Barcelona y Fransa	19'80
» de Medina, Zamora, Orense á Vigo	10'10
» del Nort d' Espanya	25'28

—OBLIGACIONS—

F. C. Almansa València y Tarragona	79'85
» T. B. á F.—5 cor 100	94'15
» » » » »—3 per 100	53'65
» » » » »—no hipotecadas	86'00
» » » » »—Medina Zamora Orense á Vigo.—3 per 100	34'50

—CUPONS—

Cubas	benefici	17'80
per 100 Exterior		17'00
Interior y amortizable 1.º de enero 1896	dany	60'00

—GIROS—

Franchs.—8 dias vista	19'00
Lliuras esterlinas.—99 dias vista	29'85

Telegrama de la casabanaria J. LLUIS Y C.º.—Gerona.

Establiment tipogràfich de Manel Llach.
Ferreria Vella 5.—Gerona

SECCIO D' ANUNCIS

SUCURSAL JUNCOSA

13 Plassa de la Constitució 13,
Gerona

DESPATX CENTRAL
10 FERNANDO VII 10
BARCELONA

Aquesta antiga y tan acreditada casa se dedica unicament al comer de XACOLATES, SUCRES, CAFÈS y THÈS.

Reb directament los llegítims sucres de la isla de Cuba, els cafès de Puerto-Rico HACIENDA, MARTINICA, MAYAGUEZ, MOCA Y CARACOLILLO de CEYLAN; de aquí el gran consum qu' es fa d' aquets articles.

Aquesta casa torra diariament lo café y se distingeix per la qualitat y puresa d' ell.
Recomana que per obtenir un bon café aromàtic y fort se usin las barrexas en iguals parts del MOCA y PUERTO-RICO, aixis com lo CARACOLILLO y MOCA, evitant sempre que bulli puig que deu ésser una pura infusió.

Gran surtit de THÈ del Nort de Xina y del Japó. Aquesta excelent beguda sols pot obtenirse en las clases ditas ORANGE (Carle Rouge) LIPTON, ORANY PECCO, MENLANGE.

Especialitat en lo SOUCHONCH. Aquesta clase es el mes fort y deu emplearse en menos quantitat de la que generalment se usa; una lliure de THE SOUCHONCH equival á 4 lliures d' altres thès.

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No te rival en lo món, perquè á més de sos efectes marevellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.
Aquest assombrós y sorprenent específich, se ven en dita perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24,
GERONA.

Grans rebaxes al engrós.
També s' troba de venda en dit establiment la

TINTURA ABISINIA INSTANTANEA

EDICIÓ DE PROPAGANDA
DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

del «CENTRE CATALÀ», de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada impressió sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Català» de Sabadell.

OBRA NOVA

DELIBERACIONS

DE LA

Primera Assamblea General de Delegats

DE LA

Unió Catalanista

CELEBRADA EN MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assamblea, discursos que en ella s' hi pronunciaren y llegiren, y as bases definitivament aprobadas pera la Constitució regional catalana, se ven al preu de DOS PESETAS en la llibreria de Don Joseph Franquet, carrer de l' Argentaria, Gerona.

MEDICAMENTS ACREDITATS RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfats GIMBERNAT

Lo mellor dels tónichs reconstituyens coneguts, desperta la gana, cura l' anèmia, clorosis (colors tristos), malalties medulars, histerisme, insomni; d' efectes sorprenents en les convalecencias: Ampolla 10 rals.

Vi restaurador GIMBERNAT

Probes repetides fetes per distingits facultatius han demostrat qu' era lo «Restaurador» per excelencia, pera combatre l' escrofulisme (tumors frets) raquitisme, caries dels ossos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides, vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la debilitat ó falta de nutrició.

Te un gust agradable, de manera que en comptes de repugnar al malalt, aquest lo pren ab gust. Ampolla 12 rals

Vi de nou de kola GIMBERNAT

Considerat com aliment poderós d' economia, regulador del cor, estimulador de les funcions digestives y despertador de tot organisme empobrit: Preu 8 rals.

SE VEN AL ENGRÓS

Farmacia del autor Conde del Asalto, 14.—BARCELONA
Al detall en totes les farmacies.

Gran Sastreria «La Ampurdanesa»

DE

Joseph Puig y Fábregas

SASTRE DE LA REAL CASA

Plassa del Oli.—GERONA.

Ultimas novetats.—Géneros de moda per senyors y caballers.

Preus modichs.

SABATERIA

DE

JOSEPH M. VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y nens.
Especialitat pera l' que s' encarregui expressament.

IMPREMPTA Y ENQUADERNACIÓ

MANEL LLACH

Ferreria Vella, 5

GERONA

Mercaders (Neu) 12

Impressió de tota clase d' obras, folletos, circulars, sobres, paper comercial, tarjetas, esquelas mortuorias, facturas y demés objectes referents al ram d' Imprempta.

Assortit de tots los documents y demés objectes pera la Guardia Civil.

Documents pera los Municipis y Jutjats municipals.

Encuadernació de tota clase de llibres per luxosos que sian.

Preus sumament baratos

500 fulls de paper comercial timbrat 5 ptes. | 1000 sobres comercials timbrats 5 ptes.

FERRERIA VELLA, 5---GERONA

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyia general de segurs sobre la vida establerta á Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Dezembre 1893 87.949.791'98 ptes.
Actiu en idem. 15.337.928'87 »
Sinistres pagats fins á idem 32.82.316'69 »
Reserves ó fondos de segur á idem. 4.178.075'62 »

Les principals classes de segur son:

Vida entera.—Capital pagador á la mort del assegurat, á la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada anteriorment.

Miuto.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat, ó, immediatament d' ocórrer la seva mort, á la persona designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' acaba lo pago de les primes.

Aquestos segurs 50 per 100 dels beneficis de la Companyia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia

SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT

Rentes Vitalicies.

Delegat General á n' aquesta provincia:

Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA.

ESTABLIMENT

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S' han rebut las últimas novetats pera la próxima temporada; los preus sumament económicos.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS

Especialidad en trajes pera col-legials

3, Rambla d' Alvarez, 3.

FONTBERNAT---Callista

—(Ulls de poll)—

S' ARREGLAN LOS PEUS Á DOMICILI

PROGRÉS, 23---Perruqueria.

LA PREVISION

Primera Companyia Espanyola dedicada exclusivament á SEGURS SOBRE LA VIDA AB PRIMA FIXA

Dormitori de Sant Francesch, 8, principal.—BARCELONA.

Agent á Gerona—BEATAS, 2

D. Narcís Boada y Guytó

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMP. SALT

Molí Fariner

Sistema AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se fan las molts á preus sumament modichs.

ESTABLIMENT Y TALLER

DE

PAU CASSÁ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims á 30 pesettes la pessa.

Cromos, motlures, transparents y cuadros

Novetat, bon gust y economia

Gerona.—Baxada del Pont de pedra, 14

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca»

Redacció y Administració. Cort-Real núm. 7.-1.ª

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Gerona.	1	peseta	trimestre
Fora.	1'25	id.	id.
Estranger.	1'50	id.	id.

Un numero sol, 10 céntims